

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE ALMERE

Verzenddatum
11 december 2019

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2483220

Onderwerp
Toezichtregime Almere IBT FT 2020

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2020 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het convenant IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht). Onze aandacht gaat (onder meer) uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening 2018 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2020.

Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Convenant IBT FT

De bestuursovereenkomst IBT (2015) is in 2019 geactualiseerd. Hier maakt het IBT FT deel van uit. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Het IBT FT model is ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie de bestuursovereenkomst IBT). Het beeld van de ontwikkeling per pijler mede in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Jaarrekening 2018 en accountantsverslag

De accountant heeft op 1 juli 2019 een goedkeurende controleverklaring afgegeven over 2018. De raad heeft de jaarrekening inclusief accountantsverklaring op 12 juli 2019 vastgesteld. De aanlevering van de jaarrekening 2018 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college op de reguliere termijn van 15 juli aan GS aangeleverd. Uw gemeente heeft in 2018 een positief saldo voor bestemming van ca. € 29 mln. gerealiseerd. Deels (ca. € 20 mln.) zijn deze middelen aangewend om de financiële vermogenspositie te versterken. In 2018 (evenals in 2017) is het structurele tekort op jeugdzorg verder toegenomen. De decentralisatie van het sociaal domein blijft veel aandacht vragen. Zie verder onder begrotingspositie.

Begrotingspositie

De raad heeft de begroting 2020 op 14 november 2019 vastgesteld. De begroting 2020 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college op de reguliere aanlevertermijn van 15 november 2019 aan GS aangeleverd.

- Uw gemeente hanteert bij het opstellen van het financieel perspectief de septembercirculaire, wat consistent is ten opzichte van voorgaand jaar;
- Uw gemeente raamt de ruimte in de algemene uitkering als gevolg van evt. onderbesteding BTW compensatiefonds conform de richtlijn;
- De handreiking, om de extra bijdrage jeugdzorg van het rijk in 2022 en 2023 structureel als een stelpost te ramen, wordt door uw gemeente benut. Het rijk zal op basis van de uitkomsten van een onderzoek jeugdzorg hier nog een besluit over nemen;
- De bijdragen aan de GR veiligheidsregio Flevoland zijn geraamd op basis van de op 15 november 2019 formeel genomen besluiten plus nog te nemen besluiten in december 2019 door het algemeen bestuur;
- Uw woonlasten liggen boven het landelijke gemiddeld niveau en in 2019 boven de signaleringsgrenzen (109%)(ongunstig).

Uw gemeente kampt (onder meer) met structureel toenemende lasten op het gebied van het sociaal domein en tegenvallende baten vanuit het gemeentefonds.

Uw (meerjaren)begroting 2020-2023 laat in 2020 en 2021 geen en in 2022 en 2023 wel een structureel sluitend saldo zien. Er zijn bezuinigingen opgenomen in het financieel perspectief oplopend tot ca. € 8 mln. De bezuinigingsmaatregelen als onderdeel van de vastgestelde (meerjaren)begroting bestaan (onder meer) uit:

- Bezuiniging op de gemeentelijke organisatie (overhead) (ca. € 1,7 mln.);
- Bezuiniging op welzijn en wijkteams (ca. € 1,9 mln.);
- Verlaging van diverse subsidies;
- Bezuiniging op onderhoud openbare ruimte en re-integratie;
- Invoering van de toeristenbelasting (vanaf mei 2020).

Omdat het tijd kost de bezuinigingen in te voeren, wordt er in 2020 en 2021 incidenteel aan reserves onttrokken om de begroting sluitend te krijgen. Het vanuit het grondbedrijf in 2018 in de algemene reserve gestorte bedrag (ca. € 20 mln.) wordt in het financieel perspectief weer onttrokken. Deze middelen worden ingezet voor stedelijke vernieuwing (ca. € 4 mln.), beheer en onderhoud (ca. € 2 mln.) en het aanvullen van de algemene reserve (ca. € 5 mln.) waarvan ca. € 3 mln. ter dekking van het gestegen risicoprofiel (onder meer door de stikstofproblematiek). Het restant (€ 6 mln.) is ingezet om het tekort in de begroting incidenteel te dekken.

Het college voorziet in de collegeperiode de algemene reserve te versterken. Deze stortingen zijn grotendeels afhankelijk van de ontwikkelingen in het grondbedrijf. De verbetering van de financiële positie (speerpunt coalitieakkoord) wordt op dit moment echter niet gerealiseerd. Er is een motie aangenomen bij de vaststelling van de (meerjaren)begroting 2020-2023 om de verbetering van de financiële positie, die nu niet is gerealiseerd, komende jaren alsnog te compenseren. In het coalitieakkoord zijn extra middelen vrijgemaakt om knelpunten met betrekking tot beheer en onderhoud op te lossen. Uw gemeente bezuinigt op onderhoud maar werkt tevens aan een vernieuwde visie op het beheer van de Almeerse openbare ruimte met als doel het beheer betaalbaar en toekomstbestendig te maken. In deze visie wordt tevens aandacht geschonken voor duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit.

SOCIAAL DOMEIN (x € mln.)		W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	LASTEN WMO	76,1	77,7	92,2	95,9	93,5	93,7	94,4
	<i>taakstelling sociaal domein</i>				0,0	0,0	0,0	0,0
	LASTEN JEUGDZORG	52,8	57,8	60,9	61,8	61,7	62,7	63,5
	<i>taakstelling jeugdzorg</i>				0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAAL LASTEN WMO EN JEUGDZORG	128,9	135,5	153,1	157,7	155,2	156,4	157,9
Definitie: Sociaal domein: WMO en jeugdzorg, <u>zonder</u> participatie, welzijn, bijstand en minima beleid etc.								

Zowel Jeugdzorg (ca. € 4 mln.) als WMO (ca. € 2 mln.) vertoonden in 2018 tekorten. De ramingen voor het sociaal domein worden in het financiële perspectief oplopend tot ca. € 20 mln. geactualiseerd. Uw gemeente streeft naar een zakelijkere aanpak in het sociaal domein. Genoemd wordt een verbeterde organisatie en een groter kostenbewustzijn. Uw gemeente investeert incidenteel in deze vernieuwing. Er zijn geen taakstellingen opgenomen in de ramingen van het sociaal domein. Wel zijn er een aantal gerelateerde risico's opgenomen in het weerstandsvermogen.

Ontwikkelingen

Op basis van de uitkomsten van lopende onderzoeken van het Rijk worden de verdeelmaatstaven sociaal domein herzien vanaf begroting 2021 (meicirculaire 2020). Daarnaast zal ook de algemene uitkering vanaf 2021 worden herverdeeld en is een onderzoek naar de financiering van de jeugdhulp gestart. Verder wordt beoordeeld of de systematiek van het gemeentefonds ("trap op, trap af") op dezelfde manier wordt voortgezet.

Schuldpositie

De netto schuldquote (BBV) is in 2018 verder afgenomen tot 64% (eind 2017 ca. 74%). Deze zal naar uw verwachting in 2020 licht stijgen tot ca. 70%. Uw gemeente hanteert een norm van 100%. De schuldpositie is gunstig en valt binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden.

Weerstandspositie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2018 31% en zal naar verwachting komende jaren op hetzelfde niveau blijven. Uw gemeente streeft ernaar deze verder te versterken. In de begroting 2020 bedraagt de weerstandsratio ca. 1,4 en voldoet hiermee aan uw kader (1,0). De grondratio (BBV) (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedroeg in 2013 nog ca. 80% en bedraagt in 2018 ca. 32%. Deze afname komt met name door de getroffen maatregelen (waaronder afboeken grondexploitaties), verbeterde woning(bouw)markt en de toename van het begrotingsvolume (o.a. door decentralisatie sociaal domein). Desondanks ligt door de groeiopgave van Almere de grondratio (terugverdienopgave) relatief hoog. Naar uw verwachting zal de grondratio door verdere grondverkoop verder gaan afnemen tot ca. 17% in 2023 (groen). Hierin zijn investeringen in nog vast te stellen grondexploitaties niet meegenomen.

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2020

Almere valt voor het komende jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van het convenant IBT FT wordt de kleur oranje toegekend. Dit betekent dat uw begroting 2020 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Drs. M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

